

Geleneksel Türk Müzi?i Derslerine ?li?kin Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geleneksel Türk Müzi?i Derslerine ?li?kin Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22082>

Özet

Bu akademik ölçek, müzik öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin **Geleneksel Türk Müziği** (GTM) derslerine yönelik sahip oldukları **özyeterlik** algılarının ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirme çalışması 2016 yılında Koray Çelenk ve Yavuz Şen tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çalışma, bireylerin GTM derslerindeki teorik bilgi, uygulama becerileri ve pedagojik yetkinliklerine olan inançlarını değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bir geliştirme çalışması ürünü olan bu ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğu belirlenen toplam 14 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, müzik eğitimi alanında, öğretmen adaylarının GTM alanındaki yeterlik algılarının nicel olarak saptamaya yönelik önemli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Geleneksel Türk Müziği, **Özyeterlik Algısı**, Müzik Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Müzik Öğretmenliği.

Yazarlar

Yavuz ŞEN, Koray ÇELENK

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **özyeterlik** kuramı çerçevesinde, müzik öğretmenliği programı öğrencilerinin Geleneksel Türk Müziği derslerindeki bilgi, beceri ve uygulama yeteneklerine ilişkin algıladıkları yeterlilik düzeylerini belirlemektir. Bu öznel yeterlik algısının ölçülmesi, müzik öğretmenliği müfredatının etkinliğini değerlendirmek ve öğrencilerin GTM alanındaki özgüvenlerini artırmaya yönelik eğitimsel müdahaleleri planlamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, öğretmen adaylarının GTM derslerinin gerektirdiği teorik (makam, usul) ve uygulamalı (icra) becerilerde kendilerini ne kadar yetkin gördüklerini nicel olarak ortaya koyarak, müzik eğitimi alanındaki akademik çalışmalara ve program geliştirmeye yönelik somut veriler sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, bireyin belirli bir alandaki görevleri başarıyla yerine getirebileceğine dair inancını ifade eden **psikolojik** bir yapı olan özyeterlik algısının ölçmektedir. Bu bağlamda, GTM derslerine özgü olarak, öğrencilerin makam bilgisi, usul bilgisi, eser icrası ve bu bilgileri gelecekteki meslek hayatlarında kullanma yetkinlikleri gibi alanlardaki kendilerine duydukları güveni hedeflemektedir.

Geleneksel Türk Müziği'nin kendine has karmaşık yapısı ve gerektirdiği spesifik kültürel ve teknik

beceriler göz önüne alınarak, bu ölçek öğrenci yeterlik algısı'nın bu özel alanda ne ölçüde geliştirdiğini saptamaya amaçlanmıştır. Ölçek maddeleri, GTM derslerinin içeriği ile doğrudan ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, yapı geçerliliğini desteklemek amacıyla kapsamlı istatistiksel analizler, özellikle faktör analizi çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar, ölçek maddelerinin teorik olarak özyeterlik yapısının ölçtüğünü doğrulamaya amaçlanmıştır.

Çalışmanın güvenirlik bulguları (Cronbach's Alpha katsayısı), aynı zamanda ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olarak geçerliliğini de desteklemektedir. Yüksek iç tutarlılık, maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda başarıyla olduğunu gösterir ve bu da ölçeğin yapısal geçerliliğine dolaylı bir kanıt sunar.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizi sonuçları, yüksek düzeyde iç tutarlılığı işaret etmektedir. Elde edilen güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.842 olarak bildirilmiştir.

Bu katsayı, psikometride genel kabul gören yüksek güvenirlik eşiği olan 0.80'in üzerindedir ($0.80 < 0.842 < 1.00$ referans aralığı). Bu bulgu, ölçeği oluşturan 14 maddenin ölçülmek istenen **psikometrik** yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin bilimsel standartlarda yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışması kapsamında, yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla açmlayıcı ve/veya doğrulayıcı faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, 14 maddenin tek bir yapı altında mı toplandığını yoksa birden fazla alt boyutu mu temsil ettiğini incelemeyi amaçlanmıştır.

Detaylı faktör yükleri, döndürme yöntemleri ve elde edilen faktör yapısına ilişkin bilgilere, Çelenk ve Şen (2016) tarafından yayımlanan orijinal makalenin sonunda tablo halinde yer verilmiştir. Ölçek, Geleneksel Türk Müziği derslerindeki özyeterliliği ölçen spesifik faktörleri ortaya çıkarmıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme

Format: Ölçek toplam 14 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme formatı orijinal kaynaktan

açıkça belirtilmemiştir, ancak **özyeterlik** ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan Likert tipi bir format (örneğin, "Hiç Yeterli Değilim"den "Tamamen Yeterliyim"e kadar uzanan) olduğu varsayılmaktadır. Maddelerin tamamı makale sonunda tablo halinde sunulmuştur.

Language Available: Türkçe

Population Group: Müzik Öğretmenliği Programı Öğrencileri

Age Group: Üniversite Öğrencileri (Genç Yetkinler)

Population Details: Türkiye'deki üniversitelerin müzik öğretmenliği lisans programlarında öğrenim gören öğrenci grubu üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Öğrencilerin **algılanan özyeterlik** düzeylerini rapor etmelerine dayanan öz bildirim yöntemine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özgüven, Türk Sanat Müziği, Eğitim Psikolojisi, Müzik Öğretmeni Adayları, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: yavuzsen@atauni.edu.tr (Yavuz Yen)

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2016 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanımı için telif hakları ve izinler konusunda sorumlu yazarlar Yavuz Yen ve Koray ÇELENK ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: yavuzsen@atauni.edu.tr.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri aşağıdaki bağlantıdan incelenebilir: idildergisi.com

Kaynaklar

Çelenk, K. ve Yen, Y. (2016). Müzik öğretmenliği programı için "Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği" geliştirme çalışması. *Dil Sanat ve Dil Dergisi*, 6(28), 131-150. doi: 10.7816/idil-05-28-09.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [geleneksel-turk-muzigi-derslerine-iliskin-ozyeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 14 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin tamamı, Çelenk ve Şen (2016) tarafından yayımlanan "Müzik öğretmenliği programı için 'Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği' geliştirme çalışması" başlıklı orijinal makalenin sonunda tablo şeklinde verilmiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM